

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

2 Quotuplex sit beneficium.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

CAPVT XXXIV.

De Beneficijs.

Complectitur Dubitationes 38.

IN hoc capite Primò dicendum quid beneficium, & quibus modis acquiratur. Secundò, De conditionibus requisitis in beneficijs. Tertio, De ijs ad quæ obligantur. Quarto, De amissione beneficiorum. Quintò, De pensionibus, quæ beneficijs imponuntur.

DUBITATIO I.

Quid sit Beneficium.

RESPONDEO varijs definitionibus, Respondeo, Beneficium esse *Ius perpetuum percipiendi fructus ex bonis Ecclesiasticis propter aliquod officium spirituale, auctoritate Ecclesie constitutum.* colligitur ex Innocentio, & Hostiensis in cap. Relatum. 9. de præbend. Ioanne de Silua, de Beneficijs, qu. 1. & alijs.

Tria in beneficio.

Vbi Notandum Primò, Tria posse distingui in beneficio. Primum est, *ipsum officium* seu obligationem, qua quis tenetur aliquam functionem spiritalem obire; vt legere preces Canonicas, facere Sacrum, administrare Sacramenta, prædicare verbum Dei. hoc est omnino spirituale, non tamen est beneficium, sed fundamentum & causa beneficij.

Secundum est, *Ius percipiendi certos redditus ex bonis Ecclesiasticis*, & hoc ius est propriè beneficium, nasciturque ex officio tamquam ex sua causa, diciturque solet præbenda, peculiariter in canonicatibus. Vnde patet beneficium esse quid spirituale; quia oritur ex re spiritali, nempe ex spiritali officio, in quo fundatur, & cui inseparabiliter est annexum; vt docent Hostiensis, & Ioannes à Silua, supra.

Tertium, sunt *ipsi fructus*, qui sunt quid temporale. hi percipiendi sunt ex bonis Ecclesiasticis, id est, ex bonis Deo dicatis & Ecclesie donatis; de quibus supra c. 4. dub. 6. dictum est, ea fuisse olim in quatuor portiones diuisa, & ex illis auctoritate Ecclesie postea fuisse beneficia erecta, singulis titulis certa portione fructuum assignata.

Notandum Secundò, Hoc ius debere esse *perpetuum*; quia si sit temporale tantum, non est beneficium. Vnde Vicaria temporalis non est beneficium de quo loquuntur Canones, vt rectè docet Nauarrus lib. 3. consil. 6. de præbendis. Secus est de Vicaria & cappellania perpetua.

Dices, Ergo Prioratus non est beneficium; quia pro arbitrio Abbatis tolli potest. Similiter Abbacia; quibusdam locis non obtinentur nisi triennio. Denique beneficia regularia, & omnia quæ manualia vocantur, quæ ad nutum Superioris auferri possunt.

Respondeo negando consequentiam, quia etsi tolli possint, id non habent ex sua institutione, sed ex eo, quòd is qui ea obtinet, subiectus sit Superiori quoad officia, habitationem, totamque vitæ directionem. Simili modo dicunt quidam, Pontificem ex plenitudine potestatis posse etiam sæculares priuare suis beneficijs pro arbitrio, & alijs

conferre: quod etsi non putem esse verum, nisi causa iusta subsit; (quia non est dominus beneficiorum, sed solum supremus dispensator ad Ecclesie vtilitatem; & sæculares non ita ei subsunt, vt Monachi suo Abbati) tamen etiamsi verum esset, rectè tamen beneficia dicerentur perpetua, quia ex sua institutione talia sunt, nec possunt per alium quam per Superiorem auferri. Adde, beneficia dici perpetua, non quia non possunt auferri, sed quia instituta sunt vt semper durent, vtque dum vni auferuntur, alij tribuantur. Secus de pensionibus, quæ morte pensionarij extinguuntur. & ideo nomine beneficij non veniunt, etsi sint clericales, & ad Officium B. Virginis obligent, vt docet Nauar. in Enchir. cap. 23. n. 111. & plerique Doctores.

Notandum Tertio, Hoc ius auctoritate Ecclesiastica debere esse erectum vel confirmatum; alioquin non censetur beneficium Ecclesiasticum, vt colligitur DD. ex cap. Nemo 7. de consecrat. dist. 1. vt si quis institueret aliquem capellanum perpetuum, vt daret prouentus Ecclesie pro instituendo canonicatu; nisi auctoritas Prælati accedat, non erit beneficium. Ratio est, quia solius Prælati est officia in Ecclesia instituire, eisque prouentus Ecclesiasticos annectere; ipsius est dispicere quot & qualibus ministris Ecclesia opus habeat; & proinde novos admittere vel excludere: alioquin magna sequeretur confusio.

DUBITATIO II.

Quotuplex sit Beneficium.

RESPONDEO, Beneficium aliud est sæculare, aliud regulare. Item aliud est simplex, aliud duplex. Ita Rebuffus in praxi, pag. 5. & 6. & alijs. Sæculare est omne illud, quod nõ est pro Regularibus institutum, aut illis peculiariter annexum. Hæc regularibus sine dispensatione Papæ conferri non possunt; quia est regula generalis, Beneficia sæcularia secularibus; regularia Regularibus conferenda esse: quæ colligitur ex cap. Possessiones. 10. de rebus Ecclesie non alienandis, & cap. Cùm de beneficio. 5. de præbendis in 6.

Excipe tamen beneficia curata: hæc enim etsi sæcularia sint, possunt Regularibus conferri absq; speciali dispensatione: nam vt habetur cap. Quòd Dei timorem. 5. de statu Monachorum, per antiquos Canones etiam Monachi possunt ad Ecclesiarum parochialium regimen in presbyteros ordinari, estque communis sententia DD. teste Panormitano in d. cap. Quòd Dei timorem.

Regulare beneficium est, quod pro Regularibus est institutum, vt Abbacia, Prioratus, Canoniciatus Regularis; vel ita annexum, vt per eos debeat administrari, vt sunt quedam parochie: hoc genus etiam non potest conferri secularibus sine dispensatione, exceptis curatis, quæ cum consensu Monasterij possunt secularibus conferri, hæc enim in commodum populi instituta sunt: vnde sufficit vt dentur maximè idoneo.

Notan-

8 *Præsumitur faculare.* Notandum autem; omne beneficium præsumi faculare, nisi probetur esse regulare. Regulare autem esse probatur vel ex prima institutione, vel quia 40. annis possessum fuit à Regularibus abli- que dispensatione. nam per possessionem tantum temporis pacificam, ex regulari sit faculare, & contra, ratione præscriptionis; vt docet Glossa in cap. Cùm de beneficio, de præbend. in 6. & colligitur apertè ex illo cap. & ex cap. De quarta, de præscriptione: tanto enim tempore completur legitima præscriptio contra Ecclesiam & Monasterium, vt patet ex dicto cap. De quarta. vide supra cap. 6. dub. 8.

9 *Duplicia.* Beneficia duplicia vocantur omnia, quæ sunt cum administratione: inter quæ maximum est Papatus, cui nomen beneficij tribuitur c. 1. de maleficis. Deinde Patriarchatus, Archiepiscopatus, Episcopatus, & Cardinalatus; cap. 2. Cleros d. 21. & cap. Felicis. 5. de pœnis, in 6. Item beneficia, quæ dicuntur *Dignitates*, vt Præpositura, Decanatus, Archidiaconatus, Abbatia facularis, quæ est in quibusdam Ecclesijs instar Decanatus, Abbatia regularis, Prioratus conuentualis, & claustralis. Eit autem *Dignitas* præminencia cum iurisdictione in foro externo, secundum Panormitan. in cap. De multa, de præbendis. vnde etiam Episcopatus & Papatus interdum dignitates dicuntur, quamuis hoc nomen præse accipiatur pro beneficijs infra Episcopatum eminentiam habentibus. Præter hæc sunt beneficia, quæ dicuntur

Dignitas. *Personatus.* hæc habent eminentiam in Ecclesia sine iurisdictione, vt honorificum locum in choro, in processionibus, in suffragijs dandis: vt Cantoria, & similes.

Aduerte tamen, spectandum esse vsum locorum; nam quibusdam locis Dignitates & beneficia curata vocantur Personatus; vt notat Siluester v. Beneficium, r. num. 2.

Huc etiam pertinent beneficia, quæ vocantur *Officia*, vt beneficium Sacristæ, seu Thesaurarij Ecclesie. hæc habent administrationem rerum Ecclesiasticarum sine iurisdictione.

Denique beneficia parochialia, seu curata. hæc omnia dicuntur duplicia; quia præter recitationem precum, quæ communis est omnibus, habent etiam administrationem, vel certè aliquam eminentiam.

10 *Simplicia.* Beneficia simplicia dicuntur reliqua omnia, quæ neque administrationem, neque eminentiam singularem habent, sed tantum instituta sunt ad preces Deo perfoluendas, aliæque diuina officia obtinenda: tales sunt Canonicatus, etiam Ecclesie cathedralis, vt docet Nauarr. lib. 3. consil. 4. 5. de præbend. Item Canonicatus regulares, cappella, sacella, altaria. Denique præstimoniam, quæ sunt beneficia instituta vel pro studiosis, vt sua studia profectui possint, habentque sæpè exiguum onus, verbi gratia, quinquies Pater & Aue Maria quotidie, vel in subsidium Terræ sanctæ, vt ait Rebuffus, in praxi benefic. pag. 6. de quibus infra num. 166.

DUBITATIO III.

Quibus modis beneficia acquirantur.

11 *Sex modi acquirendi beneficia.* Omnis modis illicitis, Respondeo, acquiri sex modis. Primò, Præsentatione patroni præuia, & institutione subsequa. Secundo, Ele-

ctione & confirmatione. Tertio, Postulatione & confirmatione. Quarto, Collatione libera. Quinto, Permutatione. Sexto, Resignatione in fauorem, cum secuta collatione. Verum quia his duobus postremis modis beneficium prius amittitur quam acquiratur, idè de illis dicendum infra sub finem capituli.

Præsentatio secundum Panormitanum in cap. Ea noscitur, de his quæ fiunt à Prælati, est persona per patronum Episcopo, vel alteri ad quem institutio pertinet, legitimè facta exhibitio. *Institutio* autem est beneficij & iuris in re in beneficio; collatio & attributio: vnde institutio solum fieri potest per Ecclesiasticos; horum enim est beneficia Ecclesiastica conferre, non laicorum. Præsentatio etiam per laicos fieri potest; (si ius patronatus habeant) quia per eam non datur ius in re; datur tamen ex dispositione Canonum ius ad rem, ita vt beneficium alteri conferri non possit.

13 *Electio.* Differt præsentatio ab electione, quòd electio fiat à pluribus, vt à Capitulo; & à solis Ecclesiasticis, & per suffragia, & potissimum in Prælaturis locum habeat; præsentatio verò etiam ab vna persona, et si laica, & in quouis beneficij genere.

Similiter institutio & confirmatio differunt, quòd institutio sit eius, qui præsentatus est à patrono; confirmatio, eius, qui electus vel postulatus: vtrumque tamen est vera collatio beneficij, seu iuris in re, & dominij, sed solum connotant diuersum modum conferendi, & diuersam personæ, cui beneficium datur, præsentationem. *Postulatio* autem is, qui eligi non poterat, vel quia non erat de Capitulo, vel quia iure non erat capax. Habet tantum locum in Prælaturis. debent in postularum consentire saltem duæ partes Capituli. vide plura apud Rochum; tractatu de iure patron. in princ. quæst. 4. & 5. & Siluestrum v. Electio, & v. Postulatio.

14 *Collatio* dicitur, quando beneficium solo iure Prælati datur, nec subest iuri patronatus.

15 *Institutio Canonica.* Notandum est, omni beneficio commune esse, vt sine institutione canonica liberè obtineri nequeat, vt habetur regula prima de regul. Iuris in 6. vbi nomen *institutionis* accipitur latè, vt comprehendat etiam collationem & confirmationem. Dicitur *Canonica*, quæ facta est secundum Canones, seu dispositionem Iuris Canonici; vt si facta sit à Prælato habente potestatem, absque simonia, &c. sic electio canonica dicitur, quæ secundum Canones facta est.

Tam autem canonica institutio est necessaria, vt si quis absque ea possessionem capiat, vel administrationi bonorum se immisceat, censeatur intrusus, & amittat ius, quod per electionem canonicam erat consecutus; vt patet cap. Auaritiæ. 5. de electione in 6. vnde confirmatio secuta non valebit, nisi Pontifex ius amissum ei restituat; vt docet Rebuffus, 9. De missione in possessionem, n. 8. 9. 10. & colligitur ex cap. citato. Ratio est manifesta, quia confirmatio nititur electione vt fundamento, & ex virtute illius procedit. Illud tamen non habet locum in eo, qui post præsentationem patroni, ante institutionem administrat; quia lex pœnalis non est extendenda vltra suum casum. vnde cum loquatur solum de electione, non est extendenda ad præsentationem. vide plura infra, num. 123.

16 Circa prædicta notandum est, præsentationem, Nn electio.